

Suvestinė redakcija nuo 2016-06-01 iki 2019-04-30

Nutarimas paskelbtas: Žin. 2008, Nr. [27-966](#), i. k. 1081100NUTA00000163

Nauja redakcija nuo 2016-06-01:

Nr. [221](#), 2016-03-09, paskelbta TAR 2016-03-14, i. k. 2016-04792

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMO PATIKIMUMO UŽTIKRINIMO PRIEMONIŲ APRAŠO PATVIRTINIMO

2008 m. vasario 26 d. Nr. 163

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo 5 straipsnio 12 ir 14 punktais ir 45 straipsnio 2 dalimi ir įgyvendindama 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 994/2010 dėl dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių, kuriuo panaikinama Tarybos direktyva 2004/67/EB (OL 2010 L 295, p. 1), Lietuvos Respublikos Vyriausybė **n u t a r i a**:

Patvirtinti pridedamą Gamtinių dujų tiekimo patikimumo užtikrinimo priemonių aprašą.

MINISTRAS PIRMININKAS

GEDIMINAS KIRKILAS

ŪKIO MINISTRAS

VYTAS NAVICKAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2008 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 163
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2012 m. kovo 28 d. nutarimo Nr. 325 redakcija)

GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMO PATIKIMUMO UŽTIKRINIMO PRIEMONIŲ APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Gamtinių dujų tiekimo patikimumo užtikrinimo priemonių aprašas (toliau – Aprašas) skirtas gamtinių dujų (toliau – dujos) tiekimo patikimumui užtikrinti. Apraše nustatyta dujų tiekimo vartotojams prioritėtinė tvarka, dujų tiekimo patikimumo reikalavimai, taip pat kaip šie reikalavimai bus vykdomi.

2. Aprašo reikalavimai taikomi, kai dujų tiekimas sutrinka arba nutraukiamas dėl avarijų ar kitų išorinių veiksnių, kuriems dujų įmonės negali daryti įtakos ar jų valdyti pagal kompetenciją ir pareigas, ar teisės aktų nustatyta tvarka paskelbus ekstremaliają energetikos padėtį.

3. Apraše vartojamos pagrindinės sąvokos:

Dalinis gamtinių dujų tiekimo sutrikimas (toliau – **dalinis dujų tiekimo sutrikimas**) – padėtis, kai Lietuvos Respublika netenka iki 20 procentų tiekiamų dujų ir nėra priemonių šiam kiekiui atkurti.

Didelis gamtinių dujų tiekimo sutrikimas (toliau – **didelis dujų tiekimo sutrikimas**) – padėtis, kai Lietuvos Respublika netenka daugiau kaip 20 procentų tiekiamų dujų ir nėra priemonių šiam kiekiui atkurti.

Gamtinių dujų tiekimo nutraukimas (toliau – **dujų tiekimo nutraukimas**) – padėtis, kai Lietuvos Respublika netenka 100 procentų tiekiamų dujų ir nėra priemonių šiam kiekiui atkurti.

Nenutrūkstamas gamtinių dujų tiekimas (toliau – **nenutrūkstamas dujų tiekimas**) – nepertraukiamas dujų tiekimas vartotojams, kai sutrikus dujų tiekimui dujų įmonės turimomis priemonėmis gali užtikrinti dujų tiekimą vartotojams.

Nutrūkstamas gamtinių dujų tiekimas (toliau – **nutrūkstamas dujų tiekimas**) – pertraukiamas dujų tiekimas vartotojams, kai sutrikus dujų tiekimui tiekimas gali būti ribojamas arba nutraukiamas (išskyrus balansavimo tikslais taikomas priemones).

Pažeidžiami vartotojai – buitiniai vartotojai, taip pat nebutiniai vartotojai, kurie per metus suvartoja iki 20 000 kub. metrų dujų.

4. Kitos Apraše vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme (toliau – Gamtinių dujų įstatymas), Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme (toliau – Energetikos įstatymas) ir Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatyme.

Punkto pakeitimai:

Nr. [221](#), 2016-03-09, paskelbta TAR 2016-03-14, i. k. 2016-04792

II. DUJŲ TIEKIMO PRIORITETAI

5. Visi dujų vartotojai pagal dujų tiekimo patikimumą skirstomi į dvi pagrindines grupes: nutrūkstamo dujų tiekimo ir nenutrūkstamo dujų tiekimo. Dujų tiekimo sutartyje nurodoma, kuriai dujų tiekimo grupei (nutrūkstamo ar nenutrūkstamo) priskiriamas vartotojas. Pagal Reglamento (ES) Nr. 994/2010 2 straipsnio 1 dalies a punktą Apraše nustatomas prioritėtinis nenutrūkstamas dujų tiekimas pažeidžiamiesiems vartotojams. Energetikos ministerija, siekdama užtikrinti, kad tinkamai būtų įgyvendinamos Reglamento (ES) Nr. 994/2010 2 straipsnio 1 dalies a punkto nuostatos, atlieka pažeidžiamų vartotojų metinio dujų suvartojimo stebėseną ir esant būtinybei teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei pasiūlymus dėl pažeidžiamų vartotojų grupių apibrėžimo tikslinimo. Apraše nustatomos šios pažeidžiamų vartotojų grupės:

1 grupė – buitiniai vartotojai;

2 grupė – nebutiniai vartotojai, kurie per metus suvartoja iki 20 000 kub. metrų dujų.

6. Dujų tiekimo nutraukimo, didelio dujų tiekimo sutrikimo ar dalinio dujų tiekimo sutrikimo atvejais, atsižvelgiant į turimą dujų kiekį vamzdynuose, dujų saugyklose ir technines dujų sistemos galimybes, vartotojams dujos tiekiamos ir transportuojamos šia prioritetine tvarka:

- 6.1. pažeidžiamiesiems 1 grupės vartotojams;
- 6.2. pažeidžiamiesiems 2 grupės vartotojams;
- 6.3. nebuitiniams vartotojams, sudariusiems nenutrūkstamo dujų tiekimo sutartis;
- 6.4. asmens sveikatos priežiūros įstaigoms, teikiančioms būtinosios medicinos pagalbos paslaugas gyventojams (pacientams);
- 6.5. nebuitiniams vartotojams, naudojantiems dujas energijai gaminti ir nesudariusiems nenutrūkstamo dujų tiekimo sutarčių;
- 6.6. pramonės įmonėms, nesudariusioms nenutrūkstamo dujų tiekimo sutarčių;
- 6.7. kitiems ūkio subjektams, nesudariusiems nenutrūkstamo dujų tiekimo sutarčių.

Punkto pakeitimai:

Nr. [221](#), 2016-03-09, paskelbta TAR 2016-03-14, i. k. 2016-04792

7. Laikantis Aprašo 6 punkte nustatytos prioritetinės tvarkos, dujų tiekimas, transportavimas ir dujų tiekimo nutraukimo grupė nustatomi pagal vartotojo ar sistemos naudotojo dujų įmonei pateiktus duomenis kiekvienai vartotojo pristatymo vietai atskirai.

III. DUJŲ TIEKIMO PATIKIMUMO REIKALAVIMAI IR JŲ VYKDYMAS

8. Tiekimo įmonės atsakingos už nenutrūkstamą dujų tiekimą pažeidžiamiesiems vartotojams, kuriems jos privalo sukaupti ir laikyti dujų atsargas. Tiekimo įmonės pažeidžiamiesiems vartotojams, kuriems jos tiekia dujas, privalo sukaupti ir laikyti tokį dujų atsargų kiekį, kurio užtekėtų pažeidžiamų vartotojų dujų poreikiui tenkinti Reglamento (ES) Nr. 994/2010 8 straipsnio 1 dalyje nustatytais atvejais. Atsižvelgiant į tai:

8.1. kasmet, ne vėliau kaip iki rugsėjo 1 d., tiekimo įmonės privalo:

8.1.1. pagal Reglamento (ES) Nr. 994/2010 8 straipsnio 1 dalyje nurodytas sąlygas nustatyti ir sukaupti pažeidžiamiesiems vartotojams reikalingą dujų kiekį ir išlaikyti jį, iki nustatomos ir sukaupiamos kitų metų dujų atsargos pažeidžiamiesiems vartotojams;

8.1.2. raštu pateikti Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai duomenis apie pažeidžiamiesiems vartotojams sukauptus dujų kiekius;

8.2. kasmet, ne vėliau kaip iki balandžio 1 d., Energetikos ministerija privalo savo interneto svetainėje paskelbti hidrometeorologinius duomenis, gautus iš Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos, kurių tiekimo įmonėms reikia pažeidžiamų vartotojų dujų atsargų kiekiui apskaičiuoti.

9. Nebuitiniai vartotojai, išskyrus pažeidžiamus 2 grupės vartotojus, kurie naudoja dujas energijai gaminti, kai ta energija parduodama ar naudojama visuomeniniams ar gyventojų poreikiams tenkinti, ir neturi techninių galimybių pakeisti dujų kitais energijos ištekliais ar galimybių kaupti kitų energijos išteklių rezervines atsargas, privalo patys laikyti dujų atsargas saugykloje arba sudaryti dujų atsargų laikymo sutartį su tiekimo įmone, turinčia dujų atsargų. Kiti nebuitiniai vartotojai, išskyrus pažeidžiamus 2 grupės vartotojus, gali sudaryti su dujų tiekimo įmone nenutrūkstamo dujų tiekimo sutartį, patys laikyti dujų atsargas saugykloje arba būti nutrūkstamo tiekimo dujų vartotojais. Dujų atsargas kaupiantys nebuitiniai vartotojai, išskyrus 2 grupės pažeidžiamus vartotojus, kaupia dujų atsargų kiekį, nustatytą Energetikos įstatymo 29 straipsnio 3 dalyje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [221](#), 2016-03-09, paskelbta TAR 2016-03-14, i. k. 2016-04792

10. Nebuitiniai vartotojai ir tiekimo įmonės, sudarę sutartis laikyti dujų atsargas dujų saugyklose, ir tiekimo įmonės, kurios su nebuitiniais vartotojais yra sudariusios nenutrūkstamo dujų tiekimo sutartį, privalo ne vėliau kaip per 14 dienų nuo atitinkamų sutarčių sudarymo ar nutraukimo raštu pranešti perdavimo sistemos ir skirstymo sistemų operatoriams apie:

10.1. sudarytas sutartis; pranešime turi būti nurodytas tiekimo įmonės, nebuitinio vartotojo pavadinimas ir laikomas dujų atsargų kiekis (atskirai nurodytas pažeidžiamiems vartotojams laikomas dujų kiekis) konkrečiai pristatymo vietai ir paskirstytas pagal operatorių skirstymo sistemas;

10.2. nutrauktas sutartis.

Punkto pakeitimai:

Nr. 221, 2016-03-09, paskelbta TAR 2016-03-14, i. k. 2016-04792

11. Dujų atsargos gali būti naudojamos tik esant daliniam dujų tiekimo sutrikimui, dideliame dujų tiekimo sutrikimui, dujų tiekimo nutraukimui ar teisės aktų nustatyta tvarka paskelbus ekstremaliąją energetikos padėtį.

12. Dujų tiekimo nutraukimo atveju vamzdyne esančios dujų atsargos, atsižvelgiant į technines dujų sistemos galimybes, naudojamos tik pažeidžiamų vartotojų poreikiams.

13. Esant dideliame dujų tiekimo sutrikimui, daliniam dujų tiekimo sutrikimui ar dujų tiekimo nutraukimui, už sistemų balansavimą atsakingi perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai nedelsdami (ne vėliau kaip per valandą) vienu ar keliais iš šių būdų: raštu, faksu, elektroniniu paštu, telefonu, visuomenės informavimo ir (ar) kitomis priemonėmis, apie tai įspėja vartotojus. Tokia pat tvarka vartotojai turi būti įspėti ir apie dujų sistemos avarijas, gedimus ar dujų tiekimo režimo pažeidimus, dėl kurių gali būti sumažintas, apribotas arba nutrauktas dujų tiekimas, perdavimas ar skirstymas.

Punkto pakeitimai:

Nr. 221, 2016-03-09, paskelbta TAR 2016-03-14, i. k. 2016-04792

14. Dujų įmonės be jokio išankstinio įspėjimo gali nutraukti ar apriboti dujų perdavimą, skirstymą ar tiekimą tik Gamtinių dujų įstatymo 57 straipsnio 5 dalyje nustatytais pagrindais.

15. Esant dideliame dujų tiekimo sutrikimui ar dujų tiekimo nutraukimui, už sistemų balansavimą atsakingi perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai, Aprašo 13 punkte nustatyta tvarka įspėja vartotojus, pradeda dujų tiekimo ribojimą ar nutraukimą. Nutrūkstamo dujų tiekimo vartotojai privalo nutraukti dujų vartojimą ne vėliau kaip per valandą nuo įspėjimo gavimo. Nenutrūkstamo dujų tiekimo vartotojai privalo apriboti dujų vartojimą pagal atsakingo perdavimo ir skirstymo sistemos operatoriaus nurodymus.

Punkto pakeitimai:

Nr. 221, 2016-03-09, paskelbta TAR 2016-03-14, i. k. 2016-04792

16. Esant daliniam dujų tiekimo sutrikimui, pirmiausia ribojamas dujų tiekimas nutrūkstamo tiekimo grupių vartotojams, darantiems didžiausią įtaką perdavimo ir skirstymo sistemų balansavimui. Dujų tiekimą šiems vartotojams ir sistemos naudotojams riboja perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai, vadovaudamiesi Apraše nustatytais principais. Esant dujų tiekimo sutrikimui, kai dujos tiekiamos iš saugyklos, dujų tiekimas ribojamas atsižvelgiant į saugykloje turimą ir iš saugyklos tiekiamą dujų kiekį.

Punkto pakeitimai:

Nr. 221, 2016-03-09, paskelbta TAR 2016-03-14, i. k. 2016-04792

17. Esant dideliame dujų tiekimo sutrikimui ar dujų tiekimo nutraukimui, dujų tiekimas vartotojams ribojamas ar palaipsniui nutraukiamas šia eilės tvarka (Aprašo 17.1–17.3 papunkčiuose išvardytiems dujų tiekimo grupių vartotojams dujų tiekimas perdavimo ir skirstymo sistemų operatorių sprendimu ribojamas ar palaipsniui nutraukiamas nesilaikant eilės, pirmiausia palaipsniui nutraukiant dujų tiekimą nutrūkstamo tiekimo grupių vartotojams, darantiems didžiausią įtaką perdavimo ir skirstymo sistemų balansavimui):

17.1. visiems nebuitiniams vartotojams, nesudariusiems nenutrūkstamo dujų tiekimo sutarčių ir nenurodytiems Aprašo 17.2 ir 17.3 papunkčiuose, – pirma dujų tiekimo nutraukimo grupė;

17.2. pramonės įmonėms, nesudariusioms nenutrūkstamo dujų tiekimo sutarčių, – antra dujų tiekimo nutraukimo grupė;

17.3. nebutiniams vartotojams, naudojantiems dujas energijai gaminti ir nesudariusiems nenutrūkstamo dujų tiekimo sutarčių, – trečia dujų tiekimo nutraukimo grupė;

17.4. asmens sveikatos priežiūros įstaigoms, teikiančioms būtinosios medicinos pagalbos paslaugas gyventojams (pacientams), – ketvirta dujų tiekimo nutraukimo grupė;

17.5. nebutiniams vartotojams, su tiekimo įmone sudariusiems nenutrūkstamo dujų tiekimo sutartis, – penkta dujų tiekimo nutraukimo grupė;

17.6. pažeidžiamiesiems 2 grupės vartotojams – šešta dujų tiekimo nutraukimo grupė;

17.7. pažeidžiamiesiems 1 grupės vartotojams – septinta dujų tiekimo nutraukimo grupė.

Punkto pakeitimai:

Nr. [221](#), 2016-03-09, paskelbta TAR 2016-03-14, i. k. 2016-04792

17¹. Ekstremaliosios energetikos padėties dujų sektoriuje metu, skirstymo sistemos operatoriui gavus iš perdavimo sistemos operatoriaus nurodymą apriboti dujų skirstymą konkrečioje skirstymo sistemoje didesne apimtimi negu vartotojų, turinčių nepertraukiamo tiekimo režimą, poreikis, dujų skirstymas šiems vartotojams apribojamas ar nutraukiamas pagal sistemos naudotojo skirstymo sistemos operatoriui pateiktą ir su perdavimo sistemos operatoriumi suderintą dujų tiekimo grafiką. Sistemos naudotojui nepateikus šio grafiko, skirstymo sistemos operatorius turi teisę savo pasirinkimu riboti arba nutraukti dujų skirstymą tokiam sistemos naudotojui ir (ar) tokio sistemos naudotojo vartotojams.

Papildyta punktu:

Nr. [221](#), 2016-03-09, paskelbta TAR 2016-03-14, i. k. 2016-04792

18. Kilus avarinei situacijai ar teisės aktų nustatyta tvarka paskelbus ekstremaliąją energetikos padėtį dujų sektoriuje, dujų įmonės, vartotojai ir sistemos naudotojai privalo vykdyti perdavimo ir skirstymo sistemų operatorių nurodymus. Dujų įmonės privalo imtis visų priemonių, kad būtų kuo mažiau apribotas dujų tiekimas vartotojams. Dujų įmonės, vartotojai ir sistemos naudotojai bendradarbiauja užtikrindami, kad dujų rinka būtų paveikta kuo mažiau ir užtikrinami būtiniausi vartotojų poreikiai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [221](#), 2016-03-09, paskelbta TAR 2016-03-14, i. k. 2016-04792

19. Dalinio dujų tiekimo sutrikimo, didelio dujų tiekimo sutrikimo ar dujų nutraukimo atvejais perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai dujas perduoda ir skirsto pagal Apraše nustatytus principus, neatsižvelgdami į dujų importo sąlygas.

19¹. Atkuriant dujų tiekimą po didelio dujų tiekimo sutrikimo, dalinio dujų tiekimo sutrikimo ar dujų tiekimo nutraukimo, už sistemų balansavimą atsakingi perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai pirmiausia atnaujina dujų tiekimą pažeidžiamiesiems vartotojams, nenutrūkstamo tiekimo grupės vartotojams ir nutrūkstamo tiekimo grupių vartotojams, darantiems mažiausią įtaką perdavimo ir skirstymo sistemų balansavimui.

Papildyta punktu:

Nr. [221](#), 2016-03-09, paskelbta TAR 2016-03-14, i. k. 2016-04792

19². Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos kontroliuoja Aprašo 9 punkte nurodytų nebutinių vartotojų, kuriems privaloma kaupti ir laikyti dujų atsargas, sukauptas ir laikomas dujų atsargas.

Papildyta punktu:

Nr. [221](#), 2016-03-09, paskelbta TAR 2016-03-14, i. k. 2016-04792

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Aprašo reikalavimus pažeidę asmenys atsako Lietuvos Respublikos įstatymų, reguliuojančių atsakomybės klausimus, nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [221](#), 2016-03-09, paskelbta TAR 2016-03-14, i. k. 2016-04792

Priedo pakeitimai:

Nr. [325](#), 2012-03-28, Žin., 2012, Nr. 39-1930 (2012-03-31), i. k. 1121100NUTA00000325

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1496](#), 2010-10-20, Žin., 2010, Nr. 125-6418 (2010-10-23), i. k. 1101100NUTA00001496

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. vasario 26 d. nutarimo Nr. 163 "Dėl gamtinių dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių aprašo patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [325](#), 2012-03-28, Žin., 2012, Nr. 39-1930 (2012-03-31), i. k. 1121100NUTA00000325

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. vasario 26 d. nutarimo Nr. 163 "Dėl Gamtinių dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių aprašo patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [221](#), 2016-03-09, paskelbta TAR 2016-03-14, i. k. 2016-04792

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. vasario 26 d. nutarimo Nr. 163 „Dėl Gamtinių dujų tiekimo patikimumo užtikrinimo priemonių aprašo patvirtinimo“ pakeitimo